

Matka Kuwaitiin, itäisimpään WP-nurkkaan 23.-30.9.2005

Jorma Tenovuo

jorma.tenovuo@utu.fi

Vuoden 2005 alussa päätin osallistua syyskuussa Kuwait Cityssä pidettävään oman alani kongressiin, jonka ohjelma tuntui kohtuullisen mielenkiintoiselta. Ihan yhtä tärkeältä tuntui tavata pari Kuwaitissa asuvaa suomalaista kollegaani ja tietysti ehkä tärkein motiivi oli päästä katsomaan ja kuvaamaan lintuja tähän pieneen arabimaahan, joka on WP-alueen sekä itäisin että kaakkoisin nurkkaus. Maassa on retkeilyt ulkomaisia lintuharrastajia tosi vähän, eikä varsinkaan suomalaisia. Erikoiselta tuntuivat maan linnuston ensitiedotkin – vain noin 20 vuosittain pesivää lintulajia, mutta maassa havaittujen lintujen lajimäärä on silti yli 360!

Valmistelut matkan lintuosuutta varten alkoivat nettiselailulla ja sitä kautta sain yhteyden maassa 19 vuotta vaikuttaneeseen englantilaiseen lintumieheen Greg Gregoryyn, joka toivotti lämpimästi tervetulleeksi ja lupasi opastuksen lintupaikoille järjestävän; jos ei hänen, niin jonkun toisen avustuksella. Greg ilmoitti saman tien, että mitään korvauksia opastuksesta ei odoteta – he retkeilevät samalla itse ja etäisyydet pienessä maassa ovat lyhyitä. Sovimme helmikuussa, että palaamme asiaan elokuussa, noin kuukautta ennen matkaani. Näin sitten teinkin, mutta ilman tulosta – Gregoryn e-mail ei enää toiminut ja myöhemmin kuulin, että hän oli muuttanut huhtikuussa takaisin Englantiin. Sain kuitenkin yhteyden Brian Fosteriin (brian_foster_uk@yahoo.co.uk), toiseen kovaan brittilintumieheen Kuwaitissa, ja Brian lupasi auliisti järjestää opastukset, kuljetukset ja pääsyluvat. Ehdin olla yhteydessä myös 'Birdingpal' Navin Sasikumariin (navinsasikumar@hotmail.com), jolta vasta kuulin, että varaamani linturetkipäivät lauantaista maanantaihin eivät osukaan heidän viikonloppuunsa, koska Kuwaitissa viikonloppu on torstai-perjantai. Oli kuitenkin myöhäistä enää muuttaa lentoani, joka saapuisi Kuwaitiin perjantai-illalla!

Kuvausvalmisteluja tein kesällä Suomessa ottamalla yhteyttä kuwaitilaiseen lintukuvaajaan Abdullah F. Alfadheliin (q8nature@hotmail.com). Abdullahilta sain hyviä vinkkejä kuvauspaikoista ja ennen kaikkea tilasin häneltä suoraan hänen vuonna 2005 julkaisemansa kirjan "Birds of Kuwait", joka osoittautuikin loistavaksi kirjaksi upeine valokuvineen ja lintupaikkakuvauskuineen. Abdullah lähetti minulle kirjan Turkuun, mutta hämmästyin noutaessani sitä postista, koska tilaamaani kirjaa tulikin kaksi kappaletta, vaikka olin vain yhden tilannut. Kirjoitin Abdullahille mainiten erehdyksestä ja kysyäkseeni samalla miten voin kirjan maksaa. Hinta oli muistaakseni postikuluineen noin 30 Kuwaitin dinaaria eli noin 80 euroa. Abdullah vastasi, että hän lähetti tarkoituksella kaksi kirjaa ja että saan ne ilmaiseksi "jotta voin näyttää muillekin suomalaisille lintuharrastajille kuinka mielenkiintoinen lintupaikka Kuwait on"! Näin sain konkreettisen käsityksen kuwaitilaisesta vieraanvaraisuudesta, jota myöhemmin sain kokea lisää roppakaupalla. Lintukirjastooni hankin toki myös Porterin ym. kirjan "Birds of the Middle East", joka oli myös hyödyllinen hankinta, koska Abdullahin kirja ei ole määritysopas. Edelleen alkuvaiheisiin kuului yhteydenotto Pekka Fågeliin (pekka.fagel@temet.fi), suomalaisen lintuharrastajaan ja -kuvaajaan, joka on ollut töissä Kuwaitissa marraskuusta 2004 kesäkuuhun 2005 ja edelleen silloin tällöin. Pekalta sain myös tosi hyviä vinkkejä missä kannattaa käydä.

Koska en kuulu WP-pinnalistojen kärkiporukoihin, en ajatellut yrittääkään ensisijaisesti huippusuoritusta uusien lajien suhteen, vaan totesin olevani tyytyväinen kaikesta

mielenkiintoisesta mitä eteen tulee ja keskityin enemmänkin kuvaamaan lintuja. Toki retkeilyä tuli silti paljon ja hyvä niin! Syyskuun loppu ei vielä ole parasta aikaa Kuwaitissa, koska muutto on parhaimmillaan loka-marraskuussa ja mm. Brianin mielestä ehdottomasti paras aika vaikkapa WP-bongarille on maaliskuu-huhtikuu, jolloin lajimäärä on suurimmillaan. Keskitälvi ei ole parasta aikaa ja kesä on liian kuuma. Mainittakoon vielä, että vaikka sain netin kautta paljon infoa, niin englanninkielisiä verkkosivuja Kuwaitin lintutilanteesta ei Gregoryyn lähdön jälkeen ole enää ylläpidetty, mikä on tietysti harmi.

Matkalle!

23.9.2005 oli vihdoin ensimmäinen matkapäiväni: Blue 1:lla Turusta aamulla Tukholmaan, sieltä Lufthansalla Frankfurtiin ja sieltä samalla yhtiöllä edelleen Kuwaitiin, johon saavuin klo 19.40 (kellonaika sama kuin Suomessa). Turistiluokan lennot maksoivat noin 700 euroa kaikkineen, lomalentojahan maahan ei tehdä eivätkä halpalentoyhtiötkään lennä tähän alkoholittomaan maahan! Mainio episodi tapahtui menolennolla: luin uusinta Tringa-lehden numeroa ja hetken päästä paikalle tullut saksalainen lentoemäntä sanoi arvanneensa lehden takakannesta, että olen Suomesta ja mainitsi olevansa itsekin innokas lintuharrastaja! Matkan aikana puhuimme linnuista muutamaa otteeseen ja hän toi minulle lehtileikkeen saksankielisestä lehdestä, jossa kerrottiin mielenkiintoisesta punarintatutkimuksesta, jonka mukaan aikuisen linnun väri vaihtelee jonkin verran sen mukaan pesiikö lintu ko. vuonna vai ei. Sain vielä tupla-annokset juomiakin kun olin oikean harrastuksen aikanaan valinnut... Kuwaitiin saapessa illalla lämpöä oli vielä +34 astetta, joten hiki tuli pintaan optiikkaa kantaessa. Hotellini Ghani Palace, sijaitti mainiolla paikalla aivan meren rannalla Arabian Gulf Road'illa – keskellä kaupunkia. Minua oltiin vastassa, mutta taksi lentokentältä keskustaan maksaa 5-6 KD:tä eli noin 12-15 euroa.

Matkustamisesta vielä tiedoksi, että Kuwaitiin vaaditaan viisumi. Aiemmin sen saaminen edellytti kutsua maahan tai työnantajan todistusta alkavasta työsuhteesta, mutta säädöksiä on muutettu ja nyt viisumin muutamaksi viikoksi saa ainakin länsituristi suoraan Kuwaitin lentokentältä. Koska itse olin menossa kongressiin, viisumi odotti minua valmiina, mutta asioiden sujuvuuden varmistamiseksi kannattanee ottaa etukäteen yhteyttä lähimpään Kuwaitin suurlähetystöön.

Linturetkelle!

24.9. oli ensimmäinen lintupäiväni, treffit Brianin kanssa hotellin edessä klo 05.30 ja odotellessa hotellin etupihalla hyöri heti 4 pihamainaa, joita myöhemmin näkyi monessa paikassa useita lisää. Siitä ne WP-pinnat alkoivat paukkua. Ulkoilman "aamulämpö" oli 32 astetta. Brian, kansainvälisen koulun opettaja ja poikamies, tuli sovittuna aikana Gregoryyn vanhalla jeepillä. Brian osoittautui heti tosi mukavaksi mieheksi ja meillä oli leppoisaa retkeilyä ja jutustelua yhdessä joka hetki. Turha mainitakaan, että Brianista oli myös hankalien lajien (mm. Hippolaikset, Acrot) määrittämisessä suuri apu – hän on mm. tšekäläisen RK:n jäsen ja takana liki 40 vuotta lintuharrastusta eri puolilla maailmaa. Brianin maailmanlistalla oli reippaasti yli 5200 lajia mutta pari hänen englantilaista kaveriaan ovat jo kuulemma yli 8000:ssa! Lienee maailman kärkeä...

Ajoimme aamulla suoraan Sulaibikhat-lahden rannalle, ensin parkkipaikalle ja totesimme olevan laskuveden aika. Lietettä oli lähes silmäkantamattomiin, mutta niin oli lintujakin: yli 200 flamingoa, n.250 riuttahaikaraa, n.300 harmaahaikaraa, reilusti yli 2000 kahlaajaa, n.150 lokkia ym. Nopea ensisilmäys tuotti mm. 8 luolakahlaajaa, 3 rantakurvia, 6 tundrakurmitsaa,

punakuirin, hietatiiroja ja tosi paljon kaitanokkalokkeja. Siirryimme rantaa pitkin huonokuntoista hiekkatietä myöten BMAPT:n (Bird Monitoring and Protection Team) ylläpitämälle suojelualueelle, jonka portilla oli vartija. Ilman Briania en olisi alueelle päässytäkään. Vartija ei puhunut englantia kuin muutaman sanan, mutta hymyili sitäkin enemmän! Brian näytti minulle alueen tärkeät paikat eli ilmastoidun lepotilan, 2 piilokojua, ranta-alueet, antoi koodin porttiin jos haluaisin ulos jne. Alueella pyöri heti arosuohaukkanaaras, isomman kojun edessä pälyili smyrnankalastaja ja sen seurana "tavallinen" kuningaskalastaja jne. Brianin piti mennä töihin klo 8:ksi, joten vietin paikalla päivän klo 15 asti, jolloin Brian tuli taas kuvioihin mukaan. Aika kului kuin siivillä lintuja kuvatessa ja katsoessa. Kojujen edessä on pieni "keidas", johon juoksetetaan lintuja varten makeaa vettä ja niinpä ne käyvätkin siinä melko ahkerasti juomassa. Alueella näkyi mm. pikkuhaikara, nuori pikkuhuitti, rusko- ja arosuohaukka, aavikkotyllejä n.5, luolakahlaajia 3, satoja pikku- ja suosirrejä, rantakurveja 3, tyllejä ja mustajalkatyllejä kymmeniä, karikukkoja, räyskiä, hieta- ja pikkutiuroja, turturikyhky, 4 naamiokyhkyä, mehiläissyöjä, harjalintuja 3, töyhtökiuruja, 3 isokirvistä, nummikirvinen, valkuposkibulbuleita runsaasti, 2 aavikkotaskua, nunnatasku, basrankerttunen hienosti (lintu myös digikuvattiin), priinioita n.15, punapyrstölöpinkäinen, nuori etelänisolepinkäinen (alalajia *pallidirostris*), määrittämätön Hippolais jne. Lintuja oli tosi mukavasti!

Juomaa kului n.3 litraa, lämpöä oli +42 astetta ja ilma oli täysin tyven ja pilvetön. Kuwait oli iltautuisten mukaan maailman lämpimin paikka tällä hetkellä. Brianin saapuessa pidimme vielä pienen juomatauon ja sitten jatkoimme kohti Jahra East Outfallia, jossa tavattiin paikallinen hyvin pätevän tuntuinen kuwaitilaisorni klassisessa valkoisessa arabikaavussaan ja valkoisessa huivipäähineessään. Hieno Nikonin digikamera ja tele etupenkillä kertoivat kuwaitilaisesta varallisuudesta ja tämä ystävällinen herrasmies tarjosi kohteliaasti meille jääkylmät juomat upeasta maastoautostaan. Tiet olivatkin siinä kunnossa, että ilman 4-vetoa ja isoa maavaraa alueella ei olisi mitenkään pärjännyt! Kahlaajia ja haikaroita oli täälläkin sadoittain, ruskosuohaukka, kalasääski, liejukanoja, valkuposki- ja valkosiiptiira, ihan meikäläinen nuori pikkulepinkäinen jne.

Vielä piipahdimme katsomaan Jahra Pools Areaa, jonka isojen porttien takana levisi muuten hyvännäköinen, mutta turhan kuiva pensaikko ja ruovikkoalue. Mukavan ystävälliset porttivahdit täälläkin, nimi ja vierailun tarkoitus kirjaan, vähän juomarahaa ja auringon laskiessa katsastimme kaksi isoista teltoista tehtyä piilokojua, joissa oli kuvausjalustat valmiina pienten vesialtaiden edessä. Ehkä tännekin vielä ehtii. Alueelle ei kylläkään pääse ilman paikallista opasta. Pimeässä ajoimme sitten klo 18.30 maissa takaisin hotelliin ja piipahdin pikaisesti syömään ja sitten kuvia purkamaan. Päivän lajimäärä oli 65 lajia.

25.9. matkakumppaninani oli kuwaitilainen n. 35-vuotias Khalid Al-Nasrallah (em. BMAPT:n 'Chairman'), joka maan tyylin mukaisesti saapui hakemaan minua aamunkoitossa upealla 4-vetojeepillä ja pukeutuneena kansalliseen valkoiseen "kaapuun" (disdas) ja valkoiseen huivipäähineeseen. Khalid puhui hyvää englantia, oli selvästi kuwaitilaista yläluokkaa ja kertoi mielenkiintoisia asioita maan tavoista ja historiasta. Kesäloma kouluista on 3 kuukautta, kuten Suomessa aikanaan, ja talviloma helmikuun lopulla 2 viikkoa. Perheet ovat edelleen hyvin tiiviitä ja lomat vietetään isoissa ilmastoiduissa(!) teltoissa autiomaassa, jossa muuten ei saa enää kukaan asua. Vaikka ei-kuwaitilainenkin väestö (n.2,5 miljoonaa) pärjää maassa varsin hyvin niin oikean kuwaitilaisen (joita n.1,5 miljoonaa) elämä on taloudellisesti vielä turvatumppaa – paitsi että maassa ei makseta lainkaan palkasta veroja, niin valtio jopa tallettaa jokaiselle syntyvälle "puhdasrotuiselle" kuwaitilaiselle pankkiin mukavan summan tulevaa elämää varten.

Khalidin kanssa suuntasimme ensin supermarkettiin eväiden ostoon. Supermarketin lähellä aivan rannan vieressä lenteli pari pikkutöyhtiiraa, mutta paikalla ei saanut pysähtyä eikä valokuvata, koska vieressä oli pääministerin sheikki Sabah Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabahin palatsi, jonka edessä ohjusvene partioi yötä päivää. Iranilaisista ja irakilaisista ei täällä pidetä pätäkääkään, ei myös israelilainen pääse maahan, mutta mm. Egyptiin ja muihin Arabian niemimaan maihin suhteet ovat hyvät ja rajatkin helppoja ylittää. Mm. Kuwaitin dinaarit kelpaavat kaikkialla – ikään kuin sikäläinen euro.

Varsinaiseen retkikohteeseemme eli Tulhaan, Kuwaitinlahden pohjoisrannalle, ajoimme ripeästi – aamuruuhkat olivat kaupunkiin päin ja ohitettuamme tarkastuspisteen ennen autiomaahan menoa saavuimme pian Sabah Al-Ahmad Natural Reserve Arealle, jonka suljettujen porttien taakse Khalid kohteliaasti ja nöyrästi vastaanotettiin. Tunsin olevani kuin kuninkaallisessa seurassa! Kamelilaumoja vaelsi erämaassa ja valtava kymmeniä kilometrejä halkaisijaltaan oleva aavikko parine keitaineen odotti edessämme. Tyylikkäästi portin sisäpuolella kolme miestä siirsi kaikki tavaramme toiseen, vähän vanhempaan jeeppiin, joka osoittautui Khalidin linturetkiautoksi tämän reservaatin alueella. Hän kertoi käyvänsä paikalla kahdesti viikossa lintuja katsomassa ja kuvaamassa mutta ei halunnut hienolla uudella autollaan mennä pölyiseen erämaahan. Khalidikin osoitti kuitenkin "kuolevaisuuden" piirteitä ottamalla arabihuivin pois päästään autosta toiseen siirtyessämme ja päähän ilmestyi musta lippalakki. Valkoisen kaavun kanssa tyylikäs yhdistelmä!

Portin sisäpuolella odotti heti hauska toinenkin yllätys autonvaihdon lisäksi: n.200 metrin päässä istuskeli ruohotuppaiden keskellä muutolta lepäävä nuori arokoika, jota saman tien lähestyimme autolla kuvaamaan. Lintu päästi mukavan lähelle, väsynyt kun oli, ja vasta laiskasti lennähti muutama sata metriä eteenpäin kun tarpeeksi häirittiin. Lähdimme erämaahan ja odotimme (tai ainakin Khalid) kovasti petomuuttoa, mutta jostain syystä tänään tyvenessä ja helteisessä (taas +42 astetta) kelissä ne eivät oikein liikkuneet. Petosaalis jäikin em. arokoikan ohella vain yhteen nuolihaukkaan, koiras- ja naarasarosuoohon ja varpushaukkaan. Mutta jo n.500 metrin ajon jälkeen auton edestä lennähti 2 kirjosiipikiurua, jotka tosiaan lennossa englanninkielisen nimensä (Hoopoe Lark) mukaan muistuttavat kummasti pientä harjalintua! Kirjosiipikiuruja löytyi myöhemmin vielä ainakin 5 lisää. Pian löytyi myös ensimmäinen parvi (6 yks.) pikkuaavikkokiuruja ja isompi parvi lyhytvarvaskiuruja. Töyhtökiuruja tietysti oli joka puolella, mutta ajoreittimme reunassa pienessä pensaassa liikehtinyt kääpiökerttu oli mukava vanha tuttavuus Turun linnun (1960-luvun alussa) jälkeen. Aro-, aavikko- ja nunnataskuja näkyi useita, mutta pääosin autiomaata oli aika tyhjää. Isoja liskoja sentään oli tasaisin välimatkoin makaamassa pesäkekojensa päällä, mutta ne sujahtivat nopeasti piiloon kun yritti autolla lähestyä. Risteilimme pari tuntia aavikkoa ristiin rastiin ja sitten ajoimme Tulhan pienelle vihreälle keitaalle, jonka keskellä on pieni keinovesiallas – halkaisijaltaan vaivaiset pari metriä! Paikka osoittautui kuitenkin kuvaajan paratiisiksi, koska helteestä kärsivät muuttolinnut mukavasti piipahtivat altaalle silloin tällöin vaikka auto oli parkkeerattu vain runsaan 5 metrin päähän. Ennen paikalle asettautumistamme Khalid näppärästi ja tottuneesti löysi puista loistavasti naamioituneina ainakin 7 kyläpöllöstä! Altaan reunalla vietimme liki kolme tuntia ja paikalla kävi mm. töyhtökiuruja, muutama lyhytvarvaskiuru, mustapääsirkku, muutama tiltalti, mustapääkerttu, punapyrstölöpinkäinen, pari harmaasioppoa, pari hernekerttua (toinen alalajia *althaea*), pari pensaskerttua, rastaskerttunen hienosti useaan otteeseen, nunnatasku, keltävästäräkki ja peltosirkku. Paikalla piipahti hienosti myös kaukasianuunilintu (*Ph. nitidus*), jonka myöhemmin kuulin Brianin nähneen ja digikuvananneen keitaalla jo muutamaa päivää aiemminkin. Tosi kova laji, josta Brianin ottamia mainioita kuvia katselimme yhdessä lähtöpäiväni illalla. Itse toheloin 'nitin' kuvaamisen akunvaihdon takia, mutta onneksi ehdin

sitä muuten rauhassa hetken katsoa n.6 metrin päästä. Katsottavaa ja kuvattavaa Tulhassa riitti muutenkin ja myös eväät autossa olivat hyvät!

Paluumatkan teimme varsin ripeästi – vaihtaen takaisin hienompaan autoon – ja samalla kiikaroiden hetken portin luona istuskellutta etelänisolepinkäistä (*pallidirostris*). Paluumatkalla Kuwait Cityyn juttua riitti, mutta linnut oli jo tältä päivältä hoidettu – mukava lintupäivä, varsinkin kuvaajalle! Kuwaitin retkeni lajimäärä kohosi tänään jo reilusti yli 80:een. Illansuun vietin hyvällä päivällisellä ja illalla uni maistui.

Seuraavan päivän (26.9.05) päätin viettää pääosaksi uudelleen Sulaibikhatin alueella, koska miellyin ensimmäisenä päivänä kovasti suojelualueeseen. Brian haki minut hotellista jo pimeään aikaan klo 05.00 ja piipahdimme nopeasti kauppaan ostamaan päiväksi vähän juotavaa ja syötävää. Auringon noustessa saavuimme lahden rannalle ja nousuveden tuomana kahlaajat olivatkin nyt melko lähellä. Noin tuhannen kahlaajan joukosta poimittiin uusina retkilajeina mm. 3 avosettiä, 7-8 jänkäsirriäistä, valkoviklo ja 2 ohilentävää paksujalkaa. Luolakahlaajia oli nyt n.15 paikalla, mutta kuvausetaisyuden ulkopuolella. Rannassa piipersi lapinkirvinen ja harjalintuja lenteli aamuhämärissä ainakin kolme. Brian ajoi minut vielä suojelualan portille ja lähti itse taas töihin ja sovimme tapaavamme klo 15. Aamun tunnit tarkkailin ja kuvasin rannassa ohilentäviä kahlaajia, haikaroita, tiiroja ja flamingoja kunnes siirryin piilokojuun ja sieltä aina välillä kävelykierrokselle suojelualan ympäri. Pari kertaa piipahdin ilmastoidussa 'taukotilassa' juomassa kylmiä juomia, mutta aika kului taas siivillä vaikka lämpöä oli taas vakiot +42 astetta. Päivän aikana näkyi (ja useimmat myös kuvattiin) mm. smyrnankalastaja, 2 kuningaskalastajaa, pikkuhuitti uudelleen pari kertaa, nuori sulttaanikana, 4 naamiokyyhkyä, papyruskerttunen, 2 vaaleaa kultarintaa, harmaakultarinta, isokirvinen ja nummikirvinen sekä tietysti nunna- ja arotaskuja. Kahlaajalistalle tuli mm. rantasipi ja valokuvaan pääsi myös pari ohilentävää luolakahlaajaa ja useita lampivikloja. Rannassa pyöri jatkuvasti hietatiiroja ja ainakin 4 pikkutiiraa, joista yksi osoittautui kuitenkin yhteisen havainnointimme ja digikuvankin mukaan todennäköiseksi arabianpikkutiiraksi (*S.saundersi*). Lajithan ovat tosi vaikeita, ehkä jopa mahdottomiakin varmuudella erottaa, mutta nyt kuvasta oli apua – mm. tummien käsisulkien lukumäärä (3) näkyy mainiosti kuvista. Pikkutiiralla vastaavasti kuvat osoittavat aivan oikein sillä olevan vain kaksi tummaa käsisulkaa. Kirjojen mukaan lajit voivat kuitenkin myös risteytyä, joten sekin mahdollisuus jää teoriassa olemaan.

Suojelualan vartija oli yhtä hymyä, kun lykkäsin hänelle kouraan pari dinaaria poislähtiessämme – tosi ystävällisiä kaikki kuwaitilaiset! Brianin kanssa suuntasimme seuraavaksi Dohan eteläisille altaille, joita ympäröi tiheä ruovikko. Itse altaat olivat melko tyhjä, mutta ympäriltä löytyi mm. 2 ruskohaikaraa, silkkihaikara, leppälintukoiras (kaunis *samamiscus*!), kalasääski ja useita punapyrstölepinkäisiä. Altaille tupsahti jostain myös 7 vihermehiläissyöjää – tosi kauniita, vaikka eivät suostuneetkaan vielä kuvattaviksi. Eteläisiltä altailta jatkoimme Doha Eastiin, jossa valitettavasti paikalla oli metsästäjiä, jotka ammunnallaan pelottivat kaikki linnut kauas laskuveden luokse. Täällähän metsästys on vapaa harrastus ja kaikkea ammutaan vaikka saalista, jos tulee, ei yleensä vaivauduta edes hakemaan: ampuminen on vain puhdasta hupia. Nämä Dohan metsästäjät ammuskelivat liroja ja suosirrejä ilmasta: näytti onneksi epätoivoisen vaikealta hommalta. Rannalta löytyi auringonlaskun aikaan vielä pari ruskohaikaraa, 6 avosettiä, luolakahlaajia kymmenkunta ja tietysti satoja muita kahlaajia, lokkeja ja haikaroita. Lajimäärä Kuwaitin retkelläni nousi tänään 99:ään.

Huomenna ja ylihuomenna täytyykin välillä mennä "töihin" kongressiin, mutta sovimme Brianin kanssa, että torstaina (joka täällä on siis viikonlopun ensimmäinen päivä eli meidän lauantai) yritetään vielä retkeillä yhdessä, erityisesti Tulhan alueella. Torstai-illalla sitten jo menenkin lentokentälle paluumatkan alkaessa.

"Töihin"

Seuraavat kaksi päivää (27.-28.9.) vierähtivät kongressissa aamusta iltaan. Päätin kuitenkin kumpanakin päivänä kävellä aamuin illoin paita märkänä kongressipaikalle ja takaisin rantabulevardia pitkin ja – vaikka olin aivan Kuwait Cityn sydämessä – niin matkalla näkyi mm. parvi pikkutyöntötiiroja, punapyrstölepinkäinen, komea vanha valko-otsalepinkäinen, nunnatasku rantakivillä, mereltä aivan matalalla tullut kaunis arosuohaukkakoiras ja hotellin etupihalla vakiot neljä pihamainaa. Nurmikot olivat täynnä muuttavia keltavästäräkkejä. 28.9. illalla varmistimme vielä Brianin kanssa seuraavan päivän linturetkiajan – klo 05.00 hotellini edestä.

29.9. Brian ilmestyi sovittuna aikana paikalle ja pienen kauppareissun jälkeen ajoimme aamun valjetessa erämaahan Tulhaan, jossa olin ollut muutama päivä sitten Khalidin kanssa. Tulhan portinvartijat tunsivat hyvin Brianin, joten sisäänpääsy oli kivutonta ja ajoimmekin suoraan keitaalle lammikon äärelle. Matkalla aavikolla näkyi mm. 2 kirjosiipikiurua, 4 pikkuaavikkokiurua, 2 arosuohaukkaa, ruskosuohaukka, pikkulepinkäinen ja pari punapyrstölepinkäistä. Itse keidas tuntui hiljaiselta mutta tarkempi tarkastelu tuotti mm. n.10 tilitä, harmaasiepon, leppälinnun, kauniin virtavästäräkin altaalla, hernekertun, kyläpöllösen (nyt vain yksi), naamiokyyhkyn, määrittämättömän Hippolaiksen, metsäkivisen, useita työntökiuruja ja sokerina pohjalla hienon aavikkokehrääjän!

Kuvaustuokioiden jälkeen päätimme jatkaa matkaa uuteen kohteeseen eli Jahra Farmsin alueelle, yksityiselle pienelle viljelykselle Jahran kaupungin keskelle. Matkalla jeeppimme koki kuitenkin rengasrikon, mutta kun se tapahtui erämaan tarkastuspisteen kohdalla, niin kuwaitilainen poliisi tuli ystävällisesti heti paikalle ja tarjoutui vaihtamaan renkaan. Hän toi meille ensin kylmät juotavat ja hikoili sitten itse hetken renkaanvaihdon parissa. Mitä ystävällisyyttä! Jahran viljelmä oli täynnä keltavästäräkkejä ja kyyhkyjä, lisäksi pari metsäkivistä ja taas punapyrstölepinkäinen. Yläpuolelle aika korkealle ilmestyi kaartelemaan esiaikuinen arokotka, joka hiljalleen lipui etelään. Jahra Farmsilta poikkesimme kiertämään kuuluisan Jahra Pools -lintualueen, joka kuitenkin on nyttemmin täysin menettänyt merkityksensä: kaikki vesi on ohjattu putkea pitkin alueen ohi, puut ja ruovikko kuivuneet ja linnut täysin kadonneet. Tänne ei kannata enää edes poiketa!

Jatkoimme matkaa helteessä (taas +42 astetta) Jahra East Outfallille, jossa laskuveden takia suurimmat kahlaaja- ja haikaraparvet olivat kaukana merellä. Ruovikon reunamilta löytyi kuitenkin jonkin verran kahlaajia, mm. kuovisirri, ja lisäksi ruskosuohaukka ja 1-kv arosuohaukka kiertelivät alueella. Ylitsemme lensi mehiläishaukka ja samalla kuului mehiläissyöjiä ääntä ruovikosta. Päätimme vielä lopuksi poiketa Doha Eastissa ja se osoittautui myös onnistuneeksi retken päätetukseksi. Paikalla oli kahlaajia runsaasti, mm. lampiviklo, ja lisäksi rusko- ja lehmähaikara ja päivän kruununa 2 kaunista suohyppää, jotka näyttyivät hienosti maassa ja lennossa.

Dohasta palasimme takaisin hotellille kirjaamaan havainnot viikon ajalta yhteen ja katsomaan digikuviamme. Havaintojen tarkistuksen jälkeen retkeni lajimääräksi Kuwaitissa kertyi 108, joista minulle uusia WP-lajeja oli peräti 16. Menimme vielä Brianin kanssa yhdessä syömään

ja sitten hotelliin pakkaamaan loput tavarani ennen lentokentälle lähtöä. Lento lähti klo 02.40 yöllä kohti Frankfurtia, sieltä Kööpenhaminaan ja sitten Turkuun, johon saavuin 30.9. klo 15.30. Upea matka!

Vielä pesimälinnustosta

Vaikka Kuwaitissa vuosittain pesivien lintulajien määrä on ällistyttävän pieni, vain noin 20 lajia, niin se ei tarkoita ettei niitä olisi sitten sitäkin enemmän. Erityisen suuri lintutiheys on Kuwaitin muutamalla saarella: parhaina Bubiyan Island ja Kubbar Island. Harmi kyllä Bubiyan Islandille ei pääse kuin erikoisluvalla, sillä saari sijaitsee aivan Irakin rajalla ja oli Kuwaitin sodan aikana 90-luvun alussa irakilaisien havittelema, koska sen haltuunoton myötä Irakin satamia olisi voitu suurentaa. Näin ei kuitenkaan onneksi käynyt.

Vuonna 2004 BMAPT:n käynti Bubiyan Islandilla osoitti, että siellä pesii maailman aivan ilmeisesti suurin luolakahlaajapopulaatio, n.1500 paria! Saarella pesii myös mm. yli 100 paria kaitanokkanokkeja, yli 600 paria hietatiiroja, n.250 paria räyskiä, n.600 paria töyhtötiiroja sekä kymmeniä pikkutöyhtötiiroja ja valkosiiptiioja. Mainittakoon, että Bubiyan saarella tavattiin 2004 maalisi- ja lokakuussa Kuwaitin ensimmäiset vuorisirrit, yhteensä 37 yksilöä.

Kubbar Islandille saa puolestaan vapaasti mennä mutta kyyti pitää itse järjestää. Kubbar Islandin erikoisuus ovat ohjaskitiirat, joiden pesivä kanta laskettiin viimeksi 2003 ja silloin pareja oli peräti 2200! Saarella pesii myös n.2000 paria arabiantiiroja ja n.180 paria pikkutöyhtötiiroja. Maininnan arvoinen on myös Warba Island, jossa 2004 nähtiin enimmillään n.270 rantakurvia samana päivänä. Saarista köyhin taitaa olla Failaka Island, jonne tehdään päivittäin retkiä kaupungin keskustasta mutta merimatalla Failakalle (runsas 2 tuntia) voi mennä tullen hyvään vuoden aikaan nähdä em. tiirujen lisäksi vaikkapa pelikaaneja tai suomutropiikkilinnun.

Lopuksi

Kuwait on pieni ja nopeasti "katsastettu" maa. Kaikki lintupaikat ovat lähellä ja suurin osa maastahan on aavikkoa, sotilasalueita tai öljykenttiä, joihin ei pääse ilman lupia (joita satunnainen kulkija ei saa). Kaikki merkittävät lintupaikat on koluttu ainakin kertaalleen 4-5 päivässä. Liikkuminen on melko helppoa, joskin lintualueet vaativat vähintään jeepin, mieluiten 4-vetoisen. Mutta vaikka jeepit ovat varsinaisia bensasyöppöjä, niin eipä bensa täällä paljon maksa: tämänhetkisen (syyskuu 2005) tilanteen mukaan vain n.17 senttiä litralta, kun samanaikainen litrahinta Suomessa hipoo 1,40 euroa! Kannattaa myös muistaa, että ilman paikallista opasta, jolla on kulkuluvat parhaille paikoille, maassa on aika turha liikkua. Pienellä onnella WP-lajimäärä kuitenkin karttuu täällä mukavasti ja ystävällisempää väkeä saa hakea!